

Regeringens forslag om, at danske studerende skal kunne tage deres taxametertilskud med til udlandet, er problematisk, fordi det skaber unfair konkurrence for danske universiteter. Forslaget bevirker, at danske universiteter får deres taxameterbevilling, når den studerende består sin eksamen, mens de udenlandske universiteter får betalingen ved studiestart. Der skabes således et yderligere pres på danske universiteters uddannelsesøkonomi. Norge og Island har gennemført lignende regler og fundet, at dette har svækket deres universiteters økonomi og dermed kvaliteten af norske og islandske uddannelser.

Med forslaget sikres universiteterne et klart incitament til at øge andelen af udvekslinger. Hvor regeringens forslag underminerer universiteternes økonomi, vil forslagsstillerne sikre bedre økonomi og kvalitetskonkurrence universiteterne imellem. Gode udvekslingsaftaler bliver en del af universiteternes varemærke. Samtidig kan en udveksling gennem universiteterne grundet mængderabat gøres langt billigere end enkeltaftaler med de studerende. Med forslaget får man flere udvekslinger for pengene.

I stedet foreslås det, at der indføres en stipendieordning for danske studerende. Stipendieordningen kan ses som et supplement til det aktivitetsdrevne taxametersystem. Ud over et taxametertilskud, der fortsat er baseret på studenterårsværk (STÅ), dvs. antallet af studerende beståede eksamener, og forskellige taxametersatser afhængigt af fagområde, betyder stipendieordningen, at universiteterne modtager en andel af den samlede uddannelsesbevilling forud for hvert semester, hvor de studerende er indskrevet.

De danske studerende vil kunne benytte deres stipendium til et studieophold i udlandet, mens taxameteret fortsat er knyttet til STÅ-produktionen på danske universiteter. Hermed gives de danske universiteter lige konkurrencevilkår med udenlandske universiteter, der modtager studieafgiften forud.

Stipendiet foreslås at være på 20.000 kr. pr. studerende pr. studieår. Midlerne hertil hentes inden for rammerne af de nuværende taxametre. Forslaget bevirker en forbedring af taxametersystemet, idet den uheldige sammenhæng mellem STÅ-produktion og bevilling reduceres. Universiteternes indtægter vil med forslaget ikke kun afhænge af, om de studerende består deres eksamener, men også af universiteternes evne til at tiltrække og fastholde studerende.

Set fra universiteternes side vil modellen med en stipendieordning fungere som en synlig »up front-dækning« af udgifterne ved at være et efterspurgt uddannelsessted. Det vil indebære en mere rimelig øko-

nomisk balance for de enkelte uddannelser og mindsker kvalitetspresset fra STÅ-systemet.

Vælger de danske studerende at kombinere deres danske universitetsuddannelse med et semester eller mere på et udenlandsk universitet, er det hensigtsmæssigt, at dette studieophold koordineres med den studerendes danske universitet. Det skal sikres, at den danske studerende får den mest hensigtsmæssige semester- og fagsammensætning, og at den studerende kan få merit for den del af uddannelsen, der tages i udlandet.

For at undgå, at den del af uddannelsesbevillingen, der gives universiteterne ved indgangen til studieåret, ikke bliver spildt på ufærdige uddannelser, foreslås det samtidig, at der strammes op på kravene til de studerendes studieaktivitet. I dag er der allerede hjemmel for universiteterne til at fastsætte regler for, hvornår den studerende senest skal have afsluttet sin bachelor- og kandidatuddannelse efter påbegyndelse. Ligeså er der hjemmel til, at universitetet kan bringe indskrivningen til ophør, hvis den studerende ikke har været studieaktiv i mindst 2 sammenhængende år, dvs. ikke har produceret STÅ. Det foreslås, at disse muligheder gøres til et generelt regelsæt for studerendes studieaktivitet på de danske universiteter.

I takt med, at studiegebyrer finder udbredelse i EU/EØS-landene, og det forhold, at danske universiteter i stigende grad udvikler engelsksprogede programmer og kurser, kan man forvente et pres fra europæiske studerende, der bliver tiltrukket af gratis universitetsuddannelser i Danmark. Forslaget vil afhjælpe et sådant pres, idet stipendiet er for danske statsborgere og kun kan tildeles udenlandske statsborgere efter samme betingelser, som gælder for tildeling af SU. Studerende fra EU/EØS skal således normalt betale studieafgift svarende til stipendiets beløbsstørrelse.

Seneste tal viser, at cirka hver tredje færdiguddannet kandidat i løbet af sin uddannelse har været på studieophold i udlandet. Der er dog store forskelle mellem de videnskabelige hovedområder i deres evne til at tiltrække udvekslingsstuderende fra udlandet og i deres egne studerendes villighed til at tage studieophold i udlandet. Målsætningen med forslaget er, at halvdelen af alle færdiguddannede kandidater på alle uddannelser skal have været på udlandsophold.

Med forslag nr. 4 ønsker forslagsstillerne at sætte Danmark på verdenskortet som attraktivt videns- og uddannelsesland med kvalitetsuddannelser og som naturligt knudepunkt for videnskabelige konferencer. Danmark og Skandinavien er gode brands rundtom i verdenen, som bør udnyttes væsentligt bedre.